

جریدہ علمیہ

مشيخت جليله اسلاميه نك بصريه رسميه مبدر

ربيع الاول سنه ١٣٤٠

عدد ٧٠

شمديلك آيده بر نشر اولنور

يدجى سنه

۴ — نکاحك مشروعتی مجمع علیه ، حین عقدده شاهدلرك شهادتی شرطی مختلف
فیه در : امام مالک کوره اشاعه ایتک ، کتم ایتامک اوزره شاهدسز نکاح صحیح اولور ،
ائمه ثلثه یه کوره شاهدسز نکاح صحیح اولماز .
از میرلی

اسماعیل حق

دارالحکمة الاسلامیه باشکاتبی اعضادن حافظ اسماعیل افندینک آقشام

غزته سی مخبرلرندن برینه بیاناتی

« بزه نه یاپدیغمزی صوریورسکمز ؟ دارالحکمه اولجه ینه بویله بر طلب اوزرینه
نشر ایلدیکی فهرست مساعیده زمانک ، ظروف واحوالک مساعدہ سی درجه سنده ایفای خدمته
درجه موفقیتمی کوسترمش ایدی . تکرار او یله بر فهرست ترتیبیله مقام ساعی مشیختپناهیدن
ودوائر سائر ددن محول اوراق ومحررات ایله خارجدن ویک متنوع مواد اوزرینه واقع
مراجعتلرک ، ویریلن ودوائر عائده سنه یازیلان قرارلرک عدد ونوعلری اراءه ایدیلہ بیلیر ،
بونلر هی برر ایشدر . نه چاره که دینی ، اخلاقی ، اجتماعی مسائل ایله متوغل بولونان
بر مؤسسه علمیه نک قیمت واهمیت سعی بونکله تقدیر اولنه ماز . هر کون آلمقه
اولدیغمز مکتوبلرک نشرینه امکان اولسه ، بزدن نه لر بکله نمکده اولدیقه وبالطبع اسعاف
ایده مدیکمز بو مطالبدن دولایي تقدیر فخری خصوصتله هدف اولمقه بولدیغمز
حیرت ایدردیکمز .

حدود وظائف نظامنامه مخصوص ایله محدود ومعین بولان دارالحکمه ، سنه لردن بری
حرب واشغال آلتند ایکلہ یں مملکتک دینی ، اخلاقی ، اجتماعی یارده لرینی غایت اساسلی
ویک درین بر صورتده تدقیق ایله مکلف بولنور . هر هانکی خصوصده اولرسه اولسون اتخاذا
ونشر ایده جکی مقرراتک ایسه ؛ بنیة دولت وملت اوزرنده اجرا ایله یه جکی تأثیرات عظیمه نک
اهمیت ومسئولیتی مدرک اولمقه کندیسندن مأمول ومنظر اولانک چوق فوقده محافظه کار
قالمقه حقلیدر . عکسی تقدیرده ییقمق ویا مقی ایستدیکی شیلرک فرقه اولما مقله مؤاخذه
اولونوردی .

محیطمز کبی شرق وغربه عائلا لایعد آمال ومقاصدک ، احتراصات سیاسیه نک ، منافع

ومذاهبک شدتله چارپشدینی بر محلهء — که جداً مزلقه اقدام در — بش عصر دن بری
حاکم وفانج یاشامش بر ملتک افکار و تمایلاتنه سربعاً یکی بر استقامت تعینی قولای دکلدرد.
ایشته بر قسم مطبوعاتک واصحاب مکاتیبک بزدن ایسته دکلدردی بو!..

بز ایسه؟ مملکتک اک قویتو کوشه لرینه، ملتک اک کیزلی دویغولرینه، اک مکتوم
مرضلرینه وارنجه یه قدر عریض وعمیق تدقیق وبرر برر قید وتثبیت ایدم بیلیمک احتیاجیه
مضطر بز. کنج لر مزده — ولو دینی اولسون — هراسکیلکه قارشی بی آمان بر خصومت،
وضلال اولسون — اوکنه کچیلمز بر شوق وانجذاب وار. اعتدال دن بعید اولدق شهه سز
مهلتک برر مرض اولان بوحال لر ایله عجبا اصل کتله ناس نه درجه لره قدر متأثر ومصابدر.
مرض لر ظن اولوندقلری قدر خفیف وسهل التداوی اولدقلری جهته بتون بو؛ وامثالی
حادثات دینی، اجتماعی و اخلاقی بی تا منبعلرندن تحقیق وتثبیت متعابدرکه دارالحکمه
کرک نشریات، کرکسه مقرراتنده رخصت ویا عزیمتله می حرکت ایدم چکنه دایر کننسیسه
ثابت وفیاض بر مسلتک تعیین ایدم بیلیر، بوکا ایسه مع الاسف بوکون امکان یوقدر.
سؤال لر بکزدده کی نشریات بحثنه کنججه؟ بعضلرینک آرزوسی وجهله مثلاً بر «قاموس»
دینی «ترجمه سی ویا بینمزدده متصور و اساساتی کوروشولمکنده اولدینی اوزره مذاهب وعلم
انسانی دخی جامع، اولدقجه مکمل بر» جغرافیای اسلامی «تحریر ونشری ده هنوز قابل
دکلدرد. زیرا دارالحکمه نیک بویه مهم والزم اولان اثرلری یالکیز الده بولونان عتیق
مأخذلره ویکیلرینک ساده جه ترجمه لر یله میدانه کتیرمسی — تأمین مقصدی کافل اوله میه جنی
جهتله — دوغری اوله ماز. بونلردن باشقه — مادام که آثار مذکوره اسلامه عائد اوله جقدر —
بونلرک محللرنده اجرا ایدیله جک اک مؤخر، نظریات علمی جه اک یکی تدقیقات وتبعاته
مستند ولدی الحاجه آوروپاده انتشار ایتیش اولان بعض امثالی تصحیحه قادر اولملری اقتضا
ایدرد. امر بالعکس اولدینی حاله یازیله جق شیلرک بزجه ده شایان اعتماد برر مأخذ
اوله میه جقلری درکار اولمغله وجودلری زائد اولماسه ده فائده لری قلیل وغیر کافی اولمازمی؟
قالدی که، بوکی آثار جسمیه نشری ایچون حال حاضرده نه تخصیصات آله بیلیمک؟
نه آلتسه تدقیق وتبعه کافی ساحه ووسائل بوله بیلیمک، نه ده تحریرینه الزم حضور فکر
نائل اولمق احتمالی یوقدر. صاحب دن صوکره ایسه تکمیل بو وسائل سعبه تدریجاً مالکیتمز
طبیعی وضروری اولمغله دیگر مملکتلرک انجمن دانشلرنده اولدینی کی تأسیس صالح

وسکونی متعاقب بزدخی ممالک عثمانیه و کافه مراکز اسلامیة دارالحکمه ایله دوغریدن دوغری به مخبره به صلاحیتدار الفاضل و مدقق عضولر و مخبرلر تعیین ایدر، کافه شئون اسلامیة به کونی کونه واقف اولور؛ لدی الاقتضا قونغرله دخی عقیدله مختلف ذکا و قضیلاتردن کرکی کبی استفاده ایدرز.

خلاصه؛ حسب الاحوال دوائر سائر دولتدن بکله نه مهین فعالیتی حرکات علمیة سنده عظیم برسرستی به وبی حدود جولانگاهلره محتاج اولان دارالحکمه دن ایسته مک، وبالطبع بوله مامقوله آتی بغیرحق مواخذة ایله مک موافق انصاف دکلدر. مؤسسات علمیة منقذلری حیثیت علم و فضیلتی هر شینک فوقنده طوتمق و انای تنقیده هر خصوصده حقوق اطرافلی و یک بی طرفانه دوشونمکله معناء مسلکاً مقیددرلر. خلاقی حالنده ارشاد و تنویر صدندده اولدقلری هیئت اجتماعیه بی اضلال ایتش و افراط و تفریطدن عبارت اولان وادی خسرا نه سوق ایتش اولمقده مسئول و معاتب اولورلر. اونو تاملی یزکه ییقمق قولای، پامق کوچدر. ایشته بزم دوائر سائر دن و مطبوعاتدن ایسته دیکمز و سزک صور دیغکمز معاونت بونلدر: ایشلر منری تسهیل؛ منصفانه و متفکرانه تنقید!

تعبیر عامیانه سیله سوبله به لم. همان هر آن آلیش و یریش ایتمکده بولنان بر مناوہ قیاساً سنده برویا ایکی دفعه اخذ و اعطا ایدن بر مجوهر جی بوش او طور مقوله مؤاخذه و تقییح ایدیله مزه دیگر سؤاللریکزه کچورم. آنکلیقان کلیسای جوابلری اعضای کرامدن بعضلری طرفدن منفرداً یازیله رق ذات سامی شیخ الاسلامیه به تقدیم ایدلش و پیدر پی ده ایدلمکده بولونمشدر. کچنلرده بر غننه نک یازدینی کبی بوباده ایکی یوز جلسه عقد ایدلمه مشدر. تکرار ایدیورز؛ اتسان تنقید ایدله جکی شینی پک ایی تدقیق ایتلی، حرمتلری هر برده، هر مات نزدنده واجب اولان علمانی، علمه، دینه، دولته عائد مؤسسه لری املای ستونه بر بسیط آلت ایتمه ملیدر. مذکور سؤاللرک غایت مهم، دینی، اجتماعی، سیاسی بر جقوق عصری مسئله لره شدتله تماس ایتدیکندن بویله بر اثر تحریری قولای اولدیفنی کلیسا هیئتک بزه کوندردیکی صولک مکتوب مصدقدر. حال بویله اولونجه بر مؤسسه علمیة ایسترسه بش یوز جلسه عقد ایتسین کیمه نه زیانی واردر؛ بالفرض بواجتماعلرده جریان ایدله جک مباحثات علمیة ایله دارالحکمه اعضایی یالدرز کندیلرینی یتیشدیرمش اولسه لر بوده هیئت اجتماعیه من ایچون اک، کسه ک بر استفاده اولور.

بولشه ويزم مسئلهسى اطرافنده دارالحکمه يي صريح بياناتده بولونمقدن منع ايدن
برقوت اولوب اولديغنى صورتيورسکيز؟ خير!.. هيچ برقوت يوقدر. انکليقان کليسانه
يازيلان جوابلرده بومسئله دن لزومى قدر بحث ايدلمشدر. مساعد زمانلرک حلو لنده دها صريح
وقطعي بياناتده بولونمقدن ، حق اثرلر نشر ايتمکدن بزي کيمسه منع ايدمه .
آسيا عالم وسبعنک حکمران معنويى اولان ديتمزک دارالخلافه ده يکانه آقاده ميى
اولق حيتييله ينه قطعاً مذکورده قارغشه لقلر توليد ايدن بر مذهب جديد حقنده دارالحکمه دن
سکوت بکله مک اساساً صحيح اوله ماز .

سز محرد افندى ! بزه سريى وخيرلى بر صلاح تبشير ايدىکيز وصوکره کافه مؤسسات
دولتدن اولدينى کي بزدن ده اعظمى خدمته انتظار ايدىکيز . سيف سويلرکن قلملر آتى
ديکله مکدن ، له وعاييده آنک ترجمان اجرا آتى اولمقدن باشقه برشى ياپمازلر .

« اين چه مى گويم برى فهم تست

مردم اندر حسرت فهم درست »

